

Hő- és kémiai denaturáció a humán epesav-kötő fehérjében

Tőke Orsolya (MTA TTK SZKI)
Biczók László (MTA TTK AKI)
Kovács Mihály (ELTE TTK Biokémia Tanszék)*

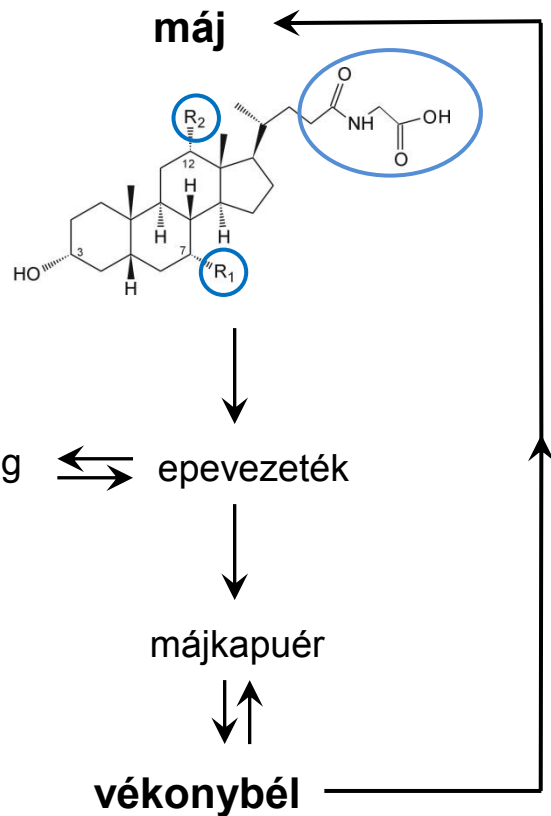

MEDinPROT Konferencia, 2015. november 14.

EPESAVAK

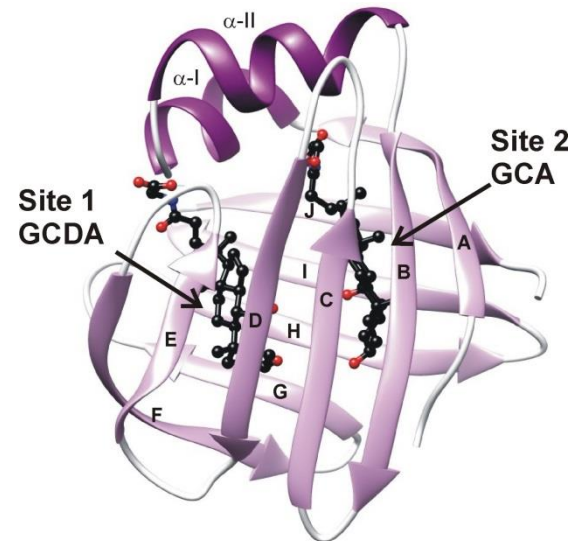
- zsírszerű anyagok felszívódásának elősegítése
- anyagcsere folyamatok szabályozása
- magas koncentrációban apoptotikus hatás

ENTEROHEPATIKUS KÖRFORGÁS

EPESAV-KÖTŐ FEHÉRJE (humán I-BABP)

- 14.2 kDa
- 10 antiparallel β -szál
- hélix-hurok-hélix motívum
- kötőüreg: $\sim 1000 \text{ \AA}^3$ a „hordó” belsejében
- két kötőhely
- pozitív kooperativitás
- kötőhely szelektivitás

PDB: 2MM3

Horváth et al. (2015), submitted

SZINERGIA

**lokális
letekeredési
folyamatok
fontossága**

- ❑ epesavak intracelluláris transzportja
  - ligandumkötődést kísérő disorder-order átment
  - interakció a sejtmembránnal
- ❑ farnezoid X receptor transzkripció aktivitásának stimulálása
  - nukleáris transzlokáció

Cél: folding/unfolding mechanizmusának jobb megértése

*Biczók László, D.Sc.
MTA TTK AKI*

TERMODINAMIKA
ITC, fluoreszcencia

*Tőke Orsolya, Ph.D.
MTA TTK SZKI*

**SZERKEZET,
DINAMIKA**
NMR

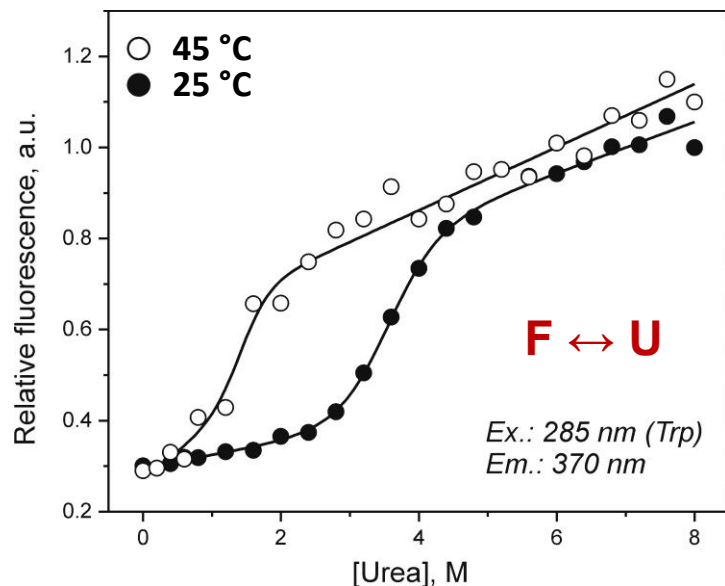

*Kovács Mihály,
Ph.D., D. Sc., ELTE TTK*

KINETIKA
stopped-flow
fluoreszcencia

KÉMIAI és HŐDENATURÁCIÓ

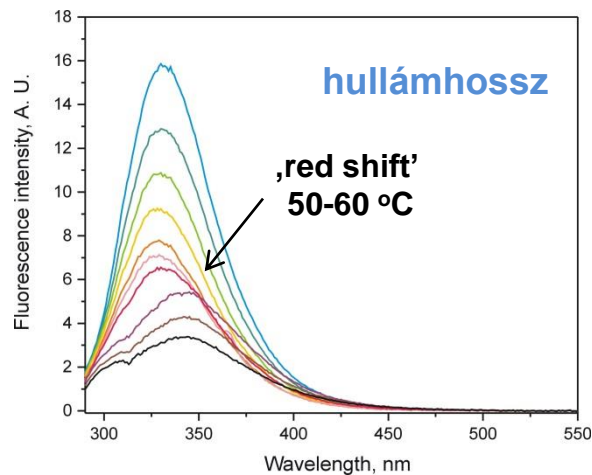
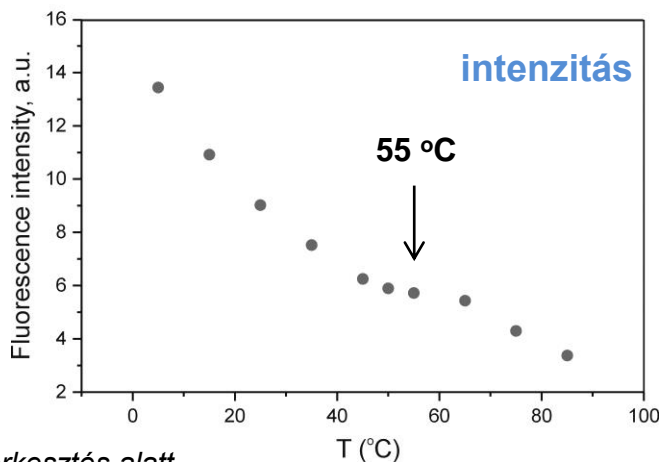
FLUORESZCENCIA SPEKTROSZKÓPIÁS VIZSGÁLATA

	[D] _{50%} (M)	m (kcal/(mol M))	ΔG _{[urea]=0} (kcal/mol)
25 °C	3.4 ± 0.2	-1.61 ± 0.01	5.7 ± 0.1
45 °C	1.6 ± 0.2	-2.77 ± 0.02	4.0 ± 0.2

$$F_{obs} = \frac{(a_f + b_f[urea]) + (a_u + b_u[urea]) \exp\left(-\frac{\Delta G_u^\circ(H_2O) + m[urea]}{RT}\right)}{1 + \exp\left(-\frac{\Delta G_u^\circ(H_2O) + m[urea]}{RT}\right)}$$

Santoro & Bolen, 1988

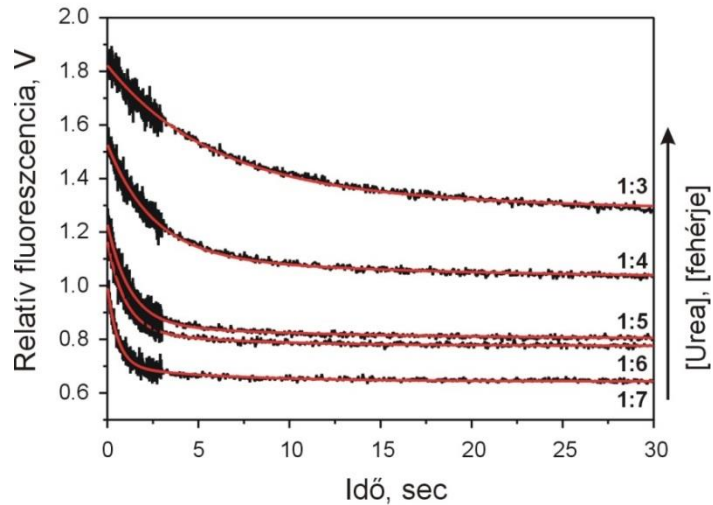

FELTEKEREDÉS

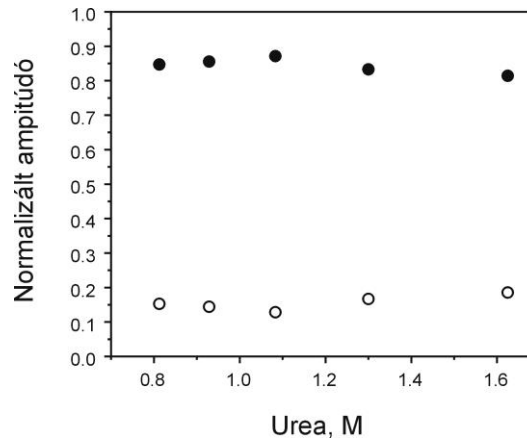
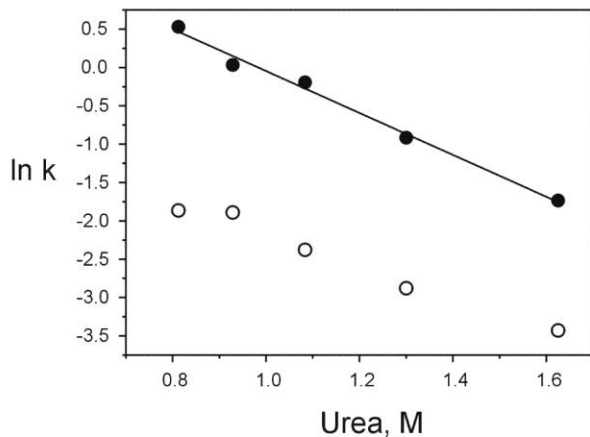
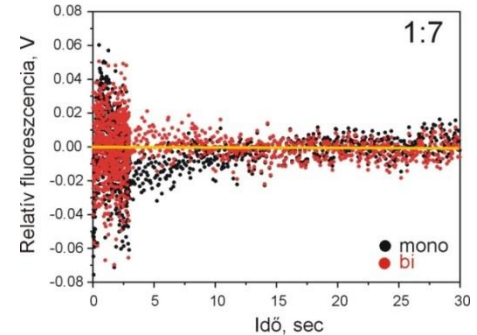
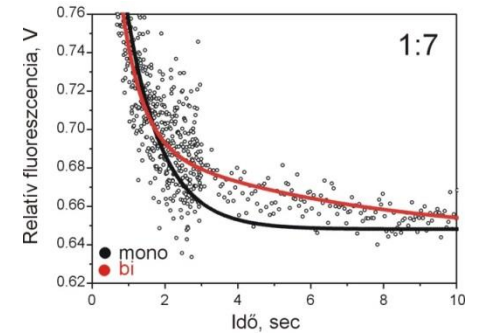
STOPPED-FLOW FLUORESCENCIÁS VIZSGÁLATA

30 μM apo humán I-BABP
20 h inkubálás 6.5 M ureában

stopped-flow:
változó térfogat arányok
mellett hígítás urea-mentes
pufferbe
(20 °C, pH=7.2)
ex. 285 nm (Trp)

$$F(t) = F_{\infty} + A_1 \exp(-k_1 t) + A_2 \exp(-k_2 t)$$

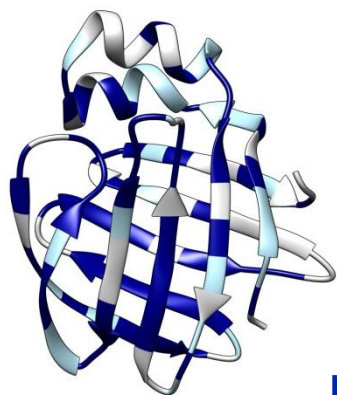
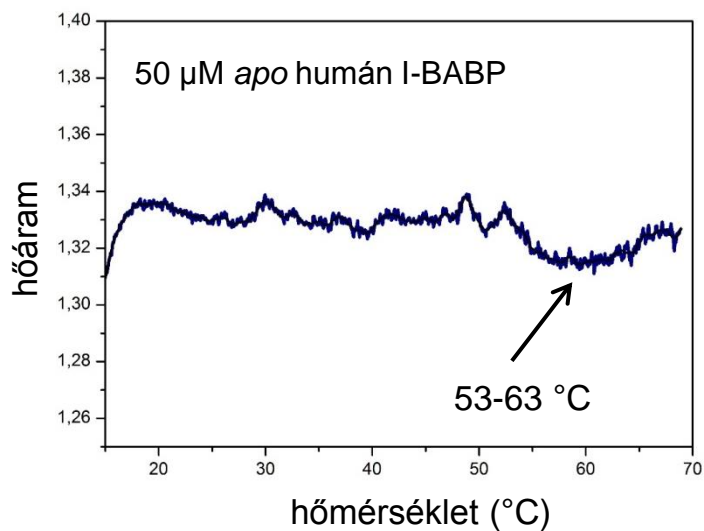

többállapotú folyamat

- Intermedier?

HŐDENATURÁCIÓ

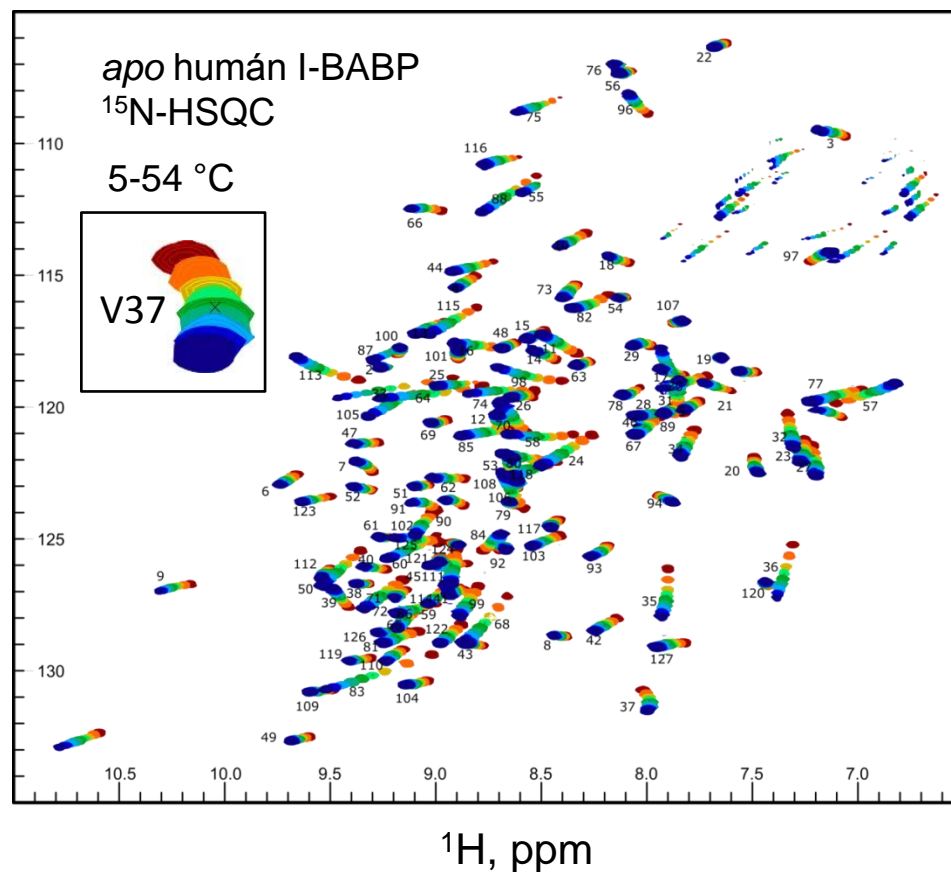
DSC és NMR spektroszkópiás vizsgálata

nem lineáris (~70%)

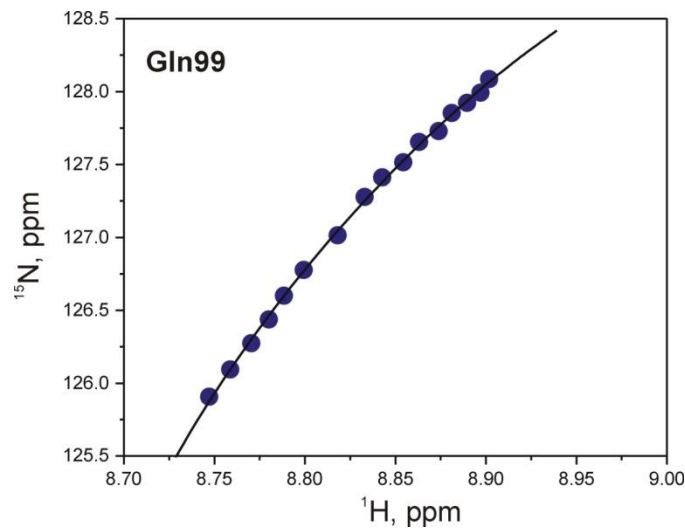
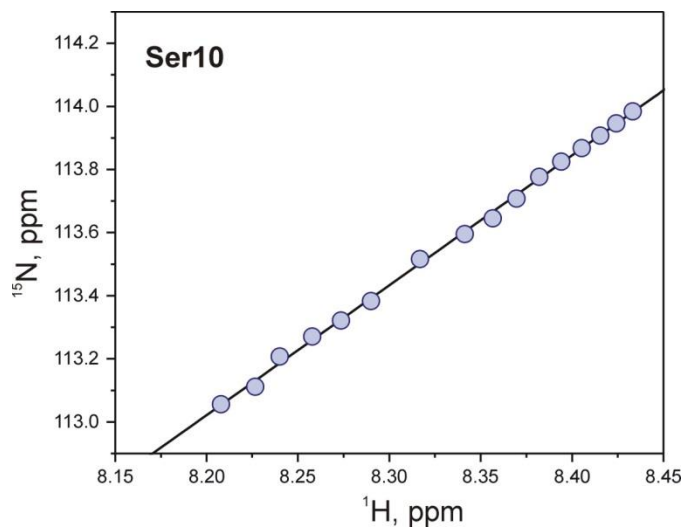
lineáris (~30%)

^{15}N , ppm

HŐDENATURÁCIÓ

NMR SPEKTROSKÓPIÁS VIZSGÁLATA

$$\delta = x_a \delta_a + x_b \delta_b + x_c \delta_c$$

$$x_i = P(\Delta H^{a-b}, \Delta H^{b-c}, T_m^{a-b}, T_m^{b-c}, \Delta C_p^{a-b}, \Delta C_p^{b-c}, T)$$

A ↔ B

$$\Delta G^{a-b}(T) = \Delta H^{a-b}(T_m^{a-b}) \left[1 - \frac{T}{T_m^{a-b}} \right] - \Delta C_p^{a-b} [T_m^{a-b} - T \left(1 - \ln \frac{T}{T_m^{a-b}} \right)]$$

$$RT \ln K^{a-b} = -\Delta G^{a-b}(T)$$

B ↔ C

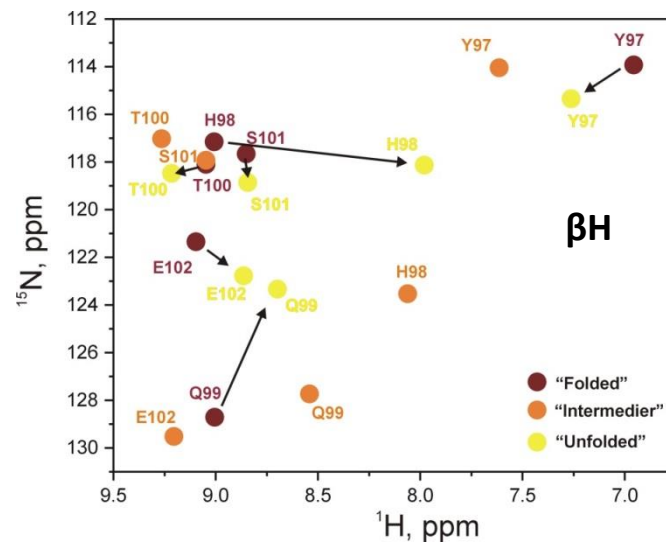
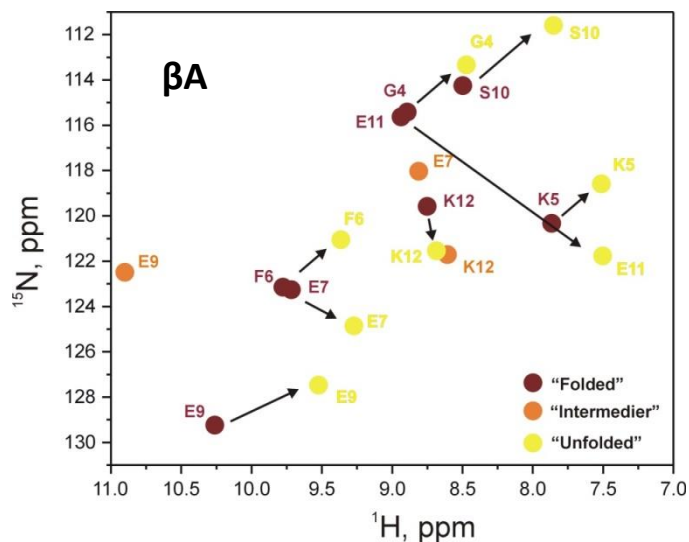
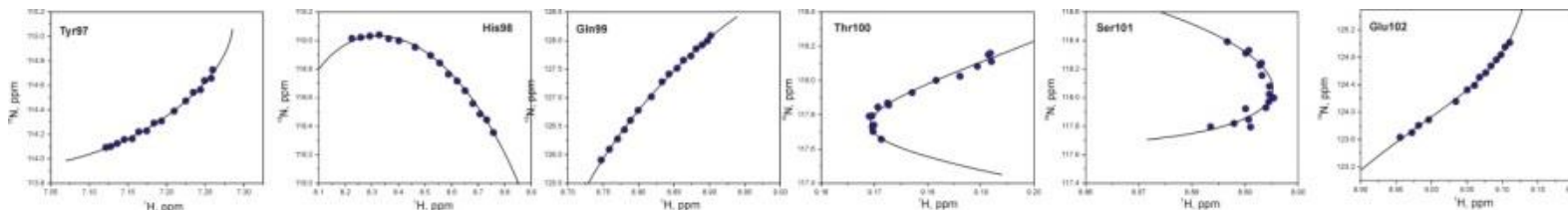
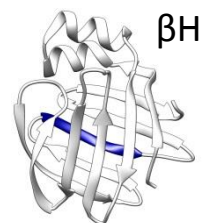
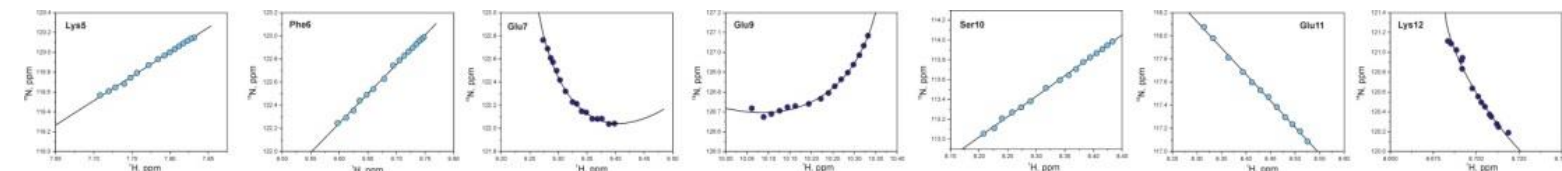
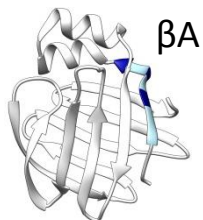
$$\Delta G^{b-c}(T) = \Delta H^{b-c}(T_m^{b-c}) \left[1 - \frac{T}{T_m^{b-c}} \right] - \Delta C_p^{b-c} [T_m^{b-c} - T \left(1 - \ln \frac{T}{T_m^{b-c}} \right)]$$

$$RT \ln K^{b-c} = -\Delta G^{b-c}(T)$$

HŐDENATURÁCIÓ

NMR SPEKTROSKÓPIÁS VIZSGÁLATA

ÖSSZEFOGLALÁS

		ΔH (kJ/mól)	T_c (K)	ΔC_p (J/K)
2-state	A ↔ C	30.5 ± 9.1	328 ± 3	55 ± 73
3-state	A ↔ B	21.6 ± 7.6	302 ± 1	50 ± 100
	B ↔ C	29.3 ± 8.1	330 ± 2	130 ± 120

25 °C	A (folded), %	B, %	C, %
2-state	74.8 ± 6.3	-	25.2 ± 6.3
3-state	45.5 ± 4.0	40.4 ± 1.9	14.1 ± 4.4

- ❑ NMR: hőmérsékletválasz aminosav-egység szintű követése
- ❑ a renaturáció stopped-flow fluoreszcenciás vizsgálatával összhangban a hődenaturáció többállapotú folyamat
- ❑ DSC, NMR, és fluoreszcenciás mérések alapján konformációs átmenet megy végbe 55-60 °C körül
- ❑ NMR-rel észlelt folyamat azonban nem felel meg a teljes letekeredésnek ΔH és kémiai eltolódás értékek reziduális szerkezetre utalnak
- ❑ 25 °C-on is jelentős fehérjepopuláció a magasabb energiájú (B, C) állapotban van

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

MTA TTK Szerves Kémiai Intézet
MTA TTK Műszercentrum

Horváth Gergő

MTA TTK AKI
Spektroszkópiai Kutatócsoport

dr. Miskolczy Zsombor

MTA TTK AKI
Biológiai Nanokémia Kutatócsoport

dr. Mihály Judith

ELTE Kémiai Intézet

dr. Majer Zsuzsa

OTKA K 109035, Medinprot/MTA, TTK_all

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!